

Posudek oponenta

na diplomovou práci **Hany Kadlecové** na téma: „*Mediální prezentace smrti a umírání a její vliv na utváření postoje ke smrti*“.

Ve své diplomové práci studentka prokázala schopnost samostatně ve spolupráci s vedoucím práce zpracovat zvolené téma. V části věnované filmovému umění se studentka nevyhnula určitému vršení žánrů a míry použitého násilí. Zde se asi nejvíce projevil nedostatek obecnějšího odborného vzdělání konkrétně v oblasti teorie filmu. Podobně si nejsem zcela jistý, zda studentka zvládá proniknout do technických problémů tvorby a prezentace reklamy na internetu. Ve své práci nastiňuje etický problém vyvstávající z toho, že „*Není výjimkou, když u psané zprávy a videa, které se týká smrti člověka, současně pod tímto videem běží reklama na „dámské sexy prádlo“ nebo reklama na alkohol.*“ (s. 125-127). Kde je ale jasně řečeno, že se ze strany zadavatelů nebo výrobců reklamy jednalo o záměr a podobná situace nastane ve všech případech shlednutí této stránky? Kapitola věnovaná masovým médiím je zpracována kvalitněji. Diplomová práce byla vytvořena s využitím dostatečného množství informačních zdrojů. Jen pro doplnění bych zde zmínil například i texty dr. Kotrlého z Ministerstva pro místní rozvoj.

S ohledem na to, že rozsah diplomové práce by se měl pohybovat mezi 70 a 90 stranami textu, předložená práce tuto povinnost splňuje. Z hlediska formální úrovně práce je potřeba zmínit grafickou úroveň předloženého textu. Studentka se snažil během zpracovávání zamezit překlepům ve výsledném textu, což podtrhuje celkový dojem z práce (na s. 15 čteme: „*Angela McRobbie, profesorka komunikačních věd na londýnské univerzitě,.....*“ Je profesorkou na některé londýnské univerzitě, nebo konkrétně na University of London?). S ohledem na smysluplnost členění na kapitoly a celkovou přehlednost nebyla práce dostatečně zvládnuta, jsou tu rezervy. Například grafická úprava tématu *Přímý a nepřímý vliv médií* v poddíle 4.2.1 *Historie výzkumů vlivu masových médií na člověka*; dále oddíly *Etika masových médií*, *Manipulace* v podkapitole 4.3 *Etika médií, manipulace*; v pododdíle 5.1.1 *Společné prvky večerního zpravodajství ČTI, NOVA a Prima TV* pak *Fascinace obrazem, Zkratka, Dobré zprávy nejsou zprávy, Serialita zpráv a vytváření příběhů, Vše je zábava...*, atd. na s. 56-60. Použití čtvrté úrovně rozdělení textu 5.2.1.1 *Některé společné prvky současné filmové tvorby* a 5.2.1.2 *Specifické prvky současné filmové tvorby* je podle Metodické příručky možné, ale oddíl je dále členěn průběžnými „titulky“. Při porovnání s nesouměrně střídavým rozvržením kapitoly šest celé věc ještě více vypluje napovrch. Provedení citací literatury v práci bylo v souladu s ČSN a smysluplné (například u poznámek pod čarou 120,121, 167, 180, 232 bych očekával použití výrazu *Tamtéž*). Na druhou stranu bych v kapitole 7 čekal odkazy na zmiňované články v novinách.

Pokud sledujeme jazykovou stránku práce, pak stylistická vyspělost a gramatická úroveň splňuje požadavky kladené na tento druh textu. Obrazová příloha je integrální součástí diplomové práce s tím, že v některých případech je zařazení konkrétních vyobrazení naprosto žádoucí. Mám na mysli hlavně přiblížení konkrétních filmů či mediálních kampaní.

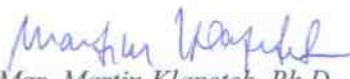
Metody a cíle práce byly v úvodu dostatečně představeny. Co se týče obsahové stránky, tak vidím několik témat k diskusi:

1. Na s. 6 čteme: „*Podotýkám, že se nejedná o typickou a obvyklou mediální analýzu, která musí splňovat určité přesné parametry.*“ Jak by studentka tyto parametry vystihla? Proč je nebylo možné použít v její diplomové práci?
2. Na s. 17 čteme: „*Napadá mě v této souvislosti nesporný paradox mezi skutečnou, (tedy námi prožívanou) emocí, a emocí, kterou se prezentujeme navenek, tedy našemu bezprostřednímu okolí.*“ Lze podle autorky Lipovetského názory aplikovat obecně (doslova globálně) na postmodernu? Jak do tohoto zapadají tradiční kulturní formy ovlivňující jednání například Japonců a Číňanů na veřejnosti? Podobně na s. 18 „*Dalším rysem životního stylu současné postmoderní společnosti je personalizace.*“
3. Na s. 32 čteme „*Jednoduchá úvaha totiž napovídá, že výše uvedené vlivy (výchova v rodině, tradice i víra) jsou prvkem, který byl v historii přítomen více či méně vždy a to možná silněji než dnes a tedy nelze tvrdit, že by se na pomyslné scéně vlivů objevily nové nebo docela nedávno. Proč by tedy výraznější změnu, takovou, jaké jsme svědky dnes, nepůsobily již dříve?*“. Vztahuje autorky tyto otázky pouze na Českou republiku, nebo třeba na některé členské země EU? Osobně se domnívám, že i přes širokou debatu o globalizaci a postmoderní společnosti není jednoduché podobné závěry obecně aplikovat na různé

- kultury (například mimo západní Evropu). I v samotných konkrétních společnostech bude rozdíl vycházející ze sociálních hledisek (sem bude patřit i ta rodinná výchova).
4. Lze v poslední době tak nalézt příklady propagandistické manipulace s davy? (mimo zmiňovanou reklamu, viz s. 45/46).
 5. Na s. 48 čteme „Protože však pojem „stáří“ je silně relativní, a zvláště v současné postmoderní společnosti se představy o něm velmi liší, stanovme si alespoň přibližnou věkovou hranici, za níž už budeme považovat člověka za „starého“. Pro tento účel navrhuji běžně užívanou statistickou hranici 60 - 65 let.“ Co ještě ovlivňuje relativnost tohoto pojmu pro postmoderní společnost? Je ruský venkov zasažený alkoholismem, kde bude jistě věkový průměr umírajících daleko nižší, postmoderní společnosti?
 6. K informaci na s. 50: „K hlavním zpravodajským pořadům vysílaným denně na těchto televizních kanálech patří ...“ bych očekával poznámku pod čarou, alespoň ke kterému roku se toto vysílací schéma vztahuje.
 7. Na s. 51 čteme „Domnívám se, že je to obrazem charakteru dnešní společnosti a kultem mládeže, který tato společnost vyznává (být starý rovná se neatraktivní, neestetický, nezajímavý až odpuzivý a tudíž nevhodný k prezentaci na obrazovce – viz kap 3).“ Jen pro informaci doporučuji pořady České televize z cyklu Terezy Brdečkové *Ještě jsem tady*.
 8. Jak autorka definuje pojem zábava? S ohledem na s. 55-56.
 9. Na s. 65 čteme: „To, co je pro současnou filmovou tvorbu typické ve vztahu k zobrazování smrti a umírání, je nápadný příklon k násilí. Zarážející je zejména samozřejmost, s jakou je násilí prezentováno.“ Lze nalézt v historii podobná období, používající například jiné formy přenosu informace?
 10. Prosím o uvedení zdroje ke tvrzení na s. 67: „Posun ke stále většímu násilí a vyšším počtům mrtvol na filmovém plátně v průběhu času ale můžeme velmi dobře prezentovat i na sériích slavných, tzv. kultovních, filmů – viz. filmová série *Kmotr* (USA, 1972, 1974, 1990, vše r. F. F. Coppola), (obr. 5.07) série filmů s Jamesem Bondem (od Dr. No se Seanem Connerym z roku 1962 až po poslední *Quantum of Solace* z roku 2008 s Danielem Craigem).“
 11. Na s. 70 čteme „Zcela na spodince těch nejdrsnějších hororů pak najdeme málokdy veřejně zmiňovaný žánr torture porn (mučící porno), kam spadá například snímek *Grotesque* (Japonsko, 2009, r. Koji Shiraishi).“ Zařazení tohoto filmu do této konkrétní kategorie je Vaše pracovní, nebo se jedná o oficiální odbornou typologii?
 12. Film *Umučení Krista* považuje studentka za dokument či film historický (viz s. 75). Prosím o zdroj k tvrzení: „V jednu chvíli to dokonce vypadalo, že bude stažen“. „Přesto byl nakonec snímek označen jako věrný obraz tehdejšího Ježíšova utrpení“?
 13. Prosím o rozvinutí věty: „Její podbízivost (reklamy – vložil MK) ji někdy až předurčuje k zavržení.“
 14. Na s. 99-100 čteme: „Jestliže vydavatel není odpovědný za obsah reklamy a inzerce (což ani dost dobře nemůže být), nelze spoléhat na přesnost těchto informací (ostatně na tu dnes stejně nikdo nespolehá).“ Jak se k tomuto problému vztahuje otázka klamavé reklamy?

Diplomovou práci **Hany Kadlecové** na téma: „Mediální prezentace smrti a umírání a její vliv na utváření postoje ke smrti“ doporučuji k obhajobě a navrhuji po dobře připravené obhajobě hodnotit známku **výborně**.

v Českých Budějovicích 22.6. 2011

Mgr. Martin Klapetek, Ph.D.
Katedra filosofie a religionistiky
Teologická fakulta Jihočeské univerzity